

La novel·la més perseguida de la història

Adesiara publica la traducció de la novel·la més perseguida de la història, 'Fanny Hill', de John Cleland. Fins els anys seixanta del segle passat no va ser autoritzada als Estats Units i la Gran Bretanya.

La novel·la *Fanny Hill*, de John Cleland (1709-1789), publicada en dues parts a Londres, entre el novembre de 1748 i el febrer de 1749, amb el títol *The Memoirs of a Woman of Pleasure*, és considerada la primera novel·la eròtica de la literatura anglesa, i una de les obres mestres de la literatura eròtica universal.

Però té un altre honor. Segons l'*Encyclopedia of Censorship, New Edition* (Nova York, 1990), de Jonathon Green i Nicholas J. Karolides, és l'obra literària més perseguida de la història.

Ara la podem llegir en català, en versió de l'acreditat Xavier Pàmies, gràcies a l'editorial Adesiara, amantent a recuperar les millors obres clàssiques, inèdites en la nostra llengua.

Però no fa pas gaire que el llibre ha deixat el circuit dels llibres clandestins, constituït per edicions pirates i també per edicions il·lustrades de bibliòfil, publicades o bé en l'original anglès o bé en versió francesa, llengua més exportable a Europa, des d'aquell segle XVIII fins a la segona guerra mundial, que en anglès.

Al seu país d'origen la novel·la no va poder editar-se legalment fins els anys seixanta del segle passat. Els jutges anglesos van aixecar la prohibició després que ho fessin els seus col·legues americans.

Les més famoses il·lustracions de *Fanny Hill* les va fer el dibuixant francès d'Algèria, Edouard-Henri Avril (1843-1928) per a l'editor The Kamashastra Society (Paris and Benares, 1907).

El 1966, el tribunal suprem dels Estats Units va absoldre el llibre del delictes d'obscenitat, de manera que va revocar el veredictes desfavorable del tribunal suprem de Massachusetts, que va intervenir-hi perquè l'editor era de Nova York.

El 1963, el tribunal suprem de Massachusetts va revocar la decisió favorable a l'edició del jutge de l'estat Arthur

Klein, el primer magistrat del món anglosaxó que va autoritzar l'edició sencera de l'obra. La novel·la havia estat la primera que va prohibir el tribunal de Massachusetts, fet que es va produir el 1821.

La inquisició espanyola va incloure la novel·la a l'índex de llibres prohibits el 1785. Però no pas l'edició original, sinó la versió francesa del 1776, que era

John Cleland va donar l'original de *Fanny Hill* a l'editor el 1748, mentre estava engarjolat a la presó de Fleet, per deutes. Quan va sortir-ne, al març de 1749, el llibre ja s'havia editat.

la que podien llegir els il·lustrats espanyols del XVIII, sobretot els catalans, valencians i illencs, titulada *Nouvelle traduction de 'Woman of Pleasure', ou Fille de joie, de M. Cleland, contenant les Mémoires de Mademoiselle Fanny, écrits par elle-même avec figures.*

El llibre es va imprimir clandestinament a París amb el nom d'un editor de Londres, per evitar així la intervenció de les autoritats franceses.

La santa prohibició inquisitorial va recuperar-se, amb el franquisme, després d'unes dècades de tolerància.

A principi del segle XX en van aparèixer quatre traduccions al castellà, però en col·leccions eròtiques, no pas literàries.

El govern i els jutges franquistes van intentar estirar la prohibició inquisitorial més enllà de la mort de Franco. El Ministeri d'Informació i Turisme, antecessor del de Cultura, va denunciar l'editor Ramón Akal per haver-ne publicat una edició castellana.

El llibre va ser segrestat per escàndol públic i l'editor, processat. Seria inhabilitat com a editor durant un any per sentència de l'Audiència Provincial de Madrid, del 1977 (dos anys després de la desaparició del dictador) ja que no li fou acceptat el seu recurs davant del Suprem.

Gràcies a les pressions espanyoles

Gravat de François-Rolland Elluin (1745-1810) per a l'edició francesa del 1776.

'Fanny Hill', de John Cleland, és considerada la primera novel·la eròtica de la literatura anglesa.

i internacionals, el president Adolfo Suárez va indultar-lo, i li va permetre editar el llibre.

El traductor es va amagar sota el pseudònim de Frank Lane perquè tenia por, va declarar l'editor Akal, que si era identificat com a traductor de literatura eròtica no podria tornar a treballar amb editorials de prestigi.

L'inici de la persecució. La persecució contra *Fanny Hill*, novel·la relatada per una noia òrfena de 15 anys acabats de fer que descobreix els plaers dels exercicis sexuals, dins i fora de les cases de tolerància, comença al moment que el llibre es publica a Londres.

Deu mesos després de l'aparició de la segona i darrera part de la novel·la, les autoritats civils i religioses van denunciar l'autor i l'editor, Ralph Griffiths. Tots dos van ser arrestats el novembre del 1749 i van quedar lliures, però sotmesos a un procés per escàndol públic.

John Cleland, amb la intenció d'estovar el jutge, va declarar que es penedia d'haver-la escrit i va dir que l'havia lliurat a l'editor perquè estava ofegat pels deutes, deutes que l'havien portat a la presó.

Precisament va ser des la presó, condemnat a un any de reclusió, que l'any 1748 Cleland va enviar l'original a l'editor, un text que tenia escrit de feia vint-i-cinc anys. I quan el llibre es va publicar, encara estava engarjolat.

El llibre va tenir, d'arrencada, un èxit discret. L'editor va pensar que seria una obra minoritària que no sortiria del reduït cercle dels consumidors de textos i imatges eròtics i només en va fer un tiratge de 750 exemplars.

Però el ressò del judici va popularitzar la novel·la i l'autor en va promoure una edició de luxe, en un sol volum, que es va vendre tota. Això va irritar el jutge, que encara no havia pronunciat sentència, i va il·legalitzar-la.

A partir d'aquell moment s'inicia la fructífera història de l'edició pirata del llibre, amb més d'un centenar d'edicions, a banda de les adaptacions, adaptacions ben variades: podien consistir en supressions, en incorporacions de noves escenes o fins i tot en una redacció totalment nova.

Per tot això, com constata l'edició d'Oxford University Press, *Fanny Hill*

es troba entre les obres més reeditades, traduïdes i il·lustrades de la novel·lística anglesa.

La primera edició americana apareix cap a l'any de la mort de l'autor, el 1789, i abans del 1800 se'n publiquen catorze edicions en francès.

Resulta, si més no, curiós, comenta la professora de la Universitat de Màlaga Miriam Lopez Rodríguez (“*Memoirs of a Woman of Pleasure: más que simple pornografia*”), que l'escena que va causar més impacte en el judici va ser la de l'homosexualitat, mentre que el fiscal amb prou feines va parlar de la de lesbianisme, la primera del llibre.

Cleland, que havia rebut una quantitat ridícula de l'editor, va intentar rescabalar-se amb una edició censurada per ell mateix que no fos prohibida.

Va rebaixar el detallisme de les descripcions sexuals i va eliminar del tot l'escena dels dos homosexuals.

També li va canviar el títol, que passaria a dir-se *Fanny Hill*, nom amb el qual seria coneguda a tot el món l'obra, tant en la seva versió íntegra com en la retallada. El llibre censurat apareix el 1750, però no va impedir que la gent preferís llegir la versió original, clandestina.

L'elegant estil. Com va explicar Cleland a James Boswell, l'havia redactat de jove perquè volia demostrar que es podia escriure una obra tan eròtica com la francesa *L'Ecole de filles*, però amb un llenguatge elegant i gens groller.

També li ho fa dir a la narradora, Fanny Hill. La protagonista comenta a la senyora a la qual explica les seves aventures per carta que es vol man-

TINA BAGUÉ/ARXIU

Xavier Pàmies (Barcelona, 1959), traductor de *Fanny Hill. Memòries d'una dona galant*.

tenir en un terme mitjà, temperat pel bon gust, que equidisti de la grolleria repugnant de les expressions ordinàries i obscenes i de la ridiculesa de les metàfores postisses i els circumloquis afectats. Mantenir aquest to és difícil però, pel que diu, la senyora a la qual es dirigeix l'ha encoratjat a no defallir.

Cap al final, Fanny Hill presentarà les seves excuses a l'anònima corresponsal “per haver abusat potser una mica massa de l'estil figurat”. Però, afegeix, això té justificació: “Segurament a cap altre lloc es pot considerar més lícit que en un assumpte que és competència de la poesia, més ben dit, que és la poesia mateixa, gràvid de totes les flors de la imaginació i de metàfores delicades encara que les

expressions pròpies no es tinguessin necessàriament prohibides per motius de gust i de bon to”.

És aquesta aposta estilística, i l'habilitat a trobar un lèxic específic per a cadascuna de les nombroses escenes eròtiques i, sobretot, per als òrgans sexuals, el que converteix el llibre en una obra literària. Gràcies a *Fanny Hill*, i no pas a les restants novel·les i obres de teatre de l'autor, John Cleland ha passat a la posteritat.

Però hi ha més virtuts. Potser la primera i més important és l'habilitat de l'autor a penetrar en els sentiments eròtics més íntims d'una dona.

Cal destacar que Cleland fa que la seva protagonista quedi encisada per l'òrgan sexual masculí, naturalment trempat. L'admira quan és de proporcions espectaculars, i fins i tot quan és de mida regular, perquè també fa el seu servei i, evidentment, és bo que en aquestes coses hi hagi varietat.

Aquí és escaient apuntar que Cleland era considerat un homosexual. Quan la narradora admira el membre masculí parlaria, per tant, per boca de l'autor.

Al lector català el sorprendrà que la casa de tolerància on treballa Fanny Hill sigui, literalment parlant, una casa de barrets. Les noies, mentre esperen les visites a la sala de l'entrada, es dediquen diligentment a la confecció de capells. L'obrador “era la tapadora d'un comerç de béns més preciosos”.

Pot sortir de *Fanny Hill*, per camins desconeguts, l'origen de l'expressió, mai no fonamentada amb seguretat, “casa de barrets”?

Lluís Bonada

LA TARDOR DE 3i4

Edicions Tres i Quatre / València

3i4

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.com

